

AVANDUSE VALLA KAJA

NR.8 (44)

AUGUST

1999

JÄLLE

Suvi möödas, nüüd õilmitseb aster,
kaskedel kollendab kuld.
Puhtal kooliteel ruttavail lastel
jalge all kastemärg muld.

Taas on 1.september ja mitmed
tuhanded lapsed Eestimaal alustavad
kooliteed. Simuna Põhikoolis õpib
1999/2000.õppeaastal 25.augusti
andmetel 140 õpilast. See arv näitab
meie kooli stabiilsust ja püsivust.
Kaunis suvi võimaldas lastel hästi
puhata, seda nii koos vanematega kui
ka mitmetes spordi- ja
huvialalaagrites. Hea meel on selle
üle, et meie kooli lõpetajad on
omandanud sellise põhihariduse, mis
võimaldab enamusele sissepääsu
parimatesse gümnaasiumidesse, ka
väljaspool maakonda. Soovime neile
edukat õppetööd ja tahet püsida
tasemel, et oleksid avatud ka
kõrgkoolide uksed.

Algaval aastatuhande vahetuse õppeaastal
astub 1.klassi 10 tüdrukut-poissi. Soovime
neile ja nende klassijuhatajale Kaja
Põldmaale koolirõõmu ja kordaminekut
õppetöös.

Täna lapsevanemaid, kes on osanud
kasvatada oma lapsi töökatteks,
õpihimulisteks ja südamlikeks. Täna meie
kooli kõiki õpetajaid, kes õpetavad-
kasvatavad lapsi selle eesmärgiga, et igaüks
neist leiaks oma koha elus.

Soovin, et kodu ja kooli vahel kestaks
koostöö, sest töö on tulemuslik ainult ühiste
jõupingutustega.

Simuna PK õppealajuhataja Lehte Sirelpuu

Käru Algkool on algavaks õppeaastaks
valmis. Suvel tehti remonti, kooli osa sai
värvitud. Koolipere on aga veelgi
väiksemaks jäänud. 1.klassi astub kaks last,
üldse on õpilasi seitse. Õpilaste vähesuse
tõttu on tänavu vaid kolm klassi, 4.klassi
õpilasi ei olegi. Õpetama asuvad
põhiõpetaja-juhataja Maiu Talja, inglise
keele õpetaja Vilma Oitmaa ning
laulmisõpetaja Önnela Pärnaste.

1. SEPTEMBRIL LÄHEVAD

I KLASSI

KÄRU ALGKOOLIS

KERSTI KIKERPUU

MAARJA PUUSEP

SIMUNA PÕHIKOOLIS

MARI-ANN KUNDLA

JANE LILLEORG

JOHANNES LINROOS

KRISTJAN LÄLL

ALLAN PLOOM

GEIT PÕLDRA

KELLY PÕLDRA

MARGIT RAJANDU

PRIIT RAIMLA

KAUR SULTS

KOOLIRÕÕMU
JA ÕPIHIMU!

ROOETI!

KRISTJAN LÄLL: Ootan
kooliminekut juba ammu, siis ei pea
enam lasteaeda minema. Ja ei pea
enam õue minema, lasteaias peab
õues käima Saab rohkem õppida.
Lasteaias arvati, et õppimine on
raske, aga koolis arvatakse, et see on
paras. Koolis on parem. Seal ei pea
mängima. Nurka ei panda. Lasteaias
pandi. Seal polnud midagi teha.
Õppimine meeldib mulle rohkem.
Siis läheb päev kiiremini. Lugemine
meeldib mulle kõige rohkem. See on
lihtsam ala. Arvutada ma eriti ei
oska. Õpin igasuguseid selliseid asju
tegema, mida on vaja. Ja lasteaias ei
pea puhkepäevadel käima. Koolis
mõnikord peab. Talvel õpitakse
palju. Ainult suvel on vaheaeg.
Koolis tehakse palju pidusid,
lasteaias tehakse vähem. Näiteks
lõpetamispidu. Ja lasteaias on ainult
loomaaeda minek. Koolis on

huvitavamad ekskursioonid. Mõnikord peab koolis peenraid rohima ja muidki
selliseid asju tegema. Minu õde mõnikord teeb. Koolis mulle meeldib. Seal on
vahva olla. Parema olla. Kõiki klassikaaslasti tunnen. Isa ja ema vist
otsustavad, kellega ma ühes pingis istuma hakkam. Kooli spordilaagrid on
vahvad. Ja tublide laager. Kus need on, kes hoolsalt on õppinud. See on vahva.
Jõusaal on ka. Aga selle jaoks pean ma suuremaks kasvama. Minu õe
suuruseks. Õpetajat tean. Nime ei tea. Kui kooli lähen, saan teada. Eelkool
näitas, milline ta on.

MARI-ANN KUNDLA: Tahan kooli minna. Mulle meeldib seal käia. Seal on
hea olla. Saab õppida. Lasteaiast pole mul üldse kahju. Seal magatakse. Koolis
saab ära väsida, see on nii hea. Kõiki neid tunnen, kellega ühte klassi lähen.
Aga pinginaabrit veel pole. Õpetaja on Kaja. Ta on hea õpetaja. Ta on nii hea
õpetaja. Ta ei karju kogu aeg. Ta on lastega harjunud. Ta on tark. Vahepeal
meeldib koolis olla ja nüüd meeldib varsti kodus olla. Varsti läheb mul koolis
nii-i-i-i raskeks. Saan kogu aeg õpikuid rohkem ja rohkem. Siis on nii raske
olla. Aastad lähevad edasi ja edasi. Varsti hakkab lõbus olema. Väiksena kogu
aeg tahtsin arstiks saada, nüüd tahan juuksuriks saada. Pärast tahan jälle midagi
muud. Millest alustada? Ei tea, kelleks ma tahan. Aastad lähevad ruttu edasi. Ei
tea, võib olla on koolis midagi rasket, võib olla ei ole. Seda ma pean koolis
varsti vaatama. Mulle meeldib nii koolis käia. Seal on nii rõõmus. Saan teiste
lastega mängida. Jälle õppida ja mängida. Seal pole üldse igav. Seal on teised
lapsed ka. Ma tahaks praegult juba koolis olla. Ma tahaks praegult õppida.
Tahaks targaks saada. Koolis saab laulda, õppida. Kõike tuleb teha ja siis
teengi. Õpetaja paneb hinde. Kui see on viis, siis ma küll rõõmust lõhken.
Muusikakoolis saan ma nii palju viisi. Kui ma koolist koju tulen, on mul nii
palju tegemist. Merisiga peab hoidma. Koolis on mõnus. Ma tahaks praegult ja
kohe koolis olla.

EESTLASED NORRAMAAL

EELLUGU

Valle kommuun kutsus Simuna segarahvatantsurühma oma folklooripeole. Kutsuti ka valla juhtkonda. Nii tekkis probleem, et valla bussi ära ei mahu. Kes seda enam mäletab, kes kõigepealt tuli mõttele tellida suur buss ja minna suure seltskonnaga. Lugu hakkas aga arenema. Norralased olid nõus vastu võtma 30 inimest. Nii said lisaks tantsijatele kaasa volikogu ja vallavalitsuse liikmed ning valla ametnikud. Kui tantsijad pidid ise maksma vaid 500 krooni, siis ülejäänud olid turistid ja maksid oma sõidu eest ise.

BUSS

Bussiga vedas meil alguses viltu. Firma, kellega oli kokkulepe olemas, teatas üsna viimasel hetkel, et neil on leping teistega. Kui siis 12.tunnil tuli faks, et buss ja bussijuht on asendatud, tekkis küsimus – kas me homme üldse kuhugi sõidame? Aga sellest hetkest pöördus õnn meie poole. Meil oli viimase peal buss ja viimase peal bussijuht. Esimene oli tulius Mercedes Benz, mis tegi alles teist sõitu. Ruumi oli lähedalt ja olemas olid kõik mugavused, nii et ausalt öeldes ei oleks tahtnudki tagasi Eestimaa tapvasse palavusse. Bussijuht Vello tundus alguses kole konkreetne ja karm, aga õnneks oli esimene mulje petlik. Ta oli kogenud juht, palju käinud ja palju näinud mees, tänu kellele ka meie palju nägime ja palju kuulsime. Ei lasknud ta end häirida bussis käivast laulmisest ega tantsimisest. Müstika on see, kuidas ta viimasel öösel sõitis – selja taga lahkumispidu Valles ja terve päev sõitmist, akna taga õõ ja bussis 30 nohisevat-norskavat reisimeest. Esimesel päeval paika pandud bussis käitumise reeglid andsid küll viimase päevani põhjust lõõpimiseks – a'la – ära tõmba jalga ära, tühja sinu pükstest, peaasi, et kohv bussi ei tilguks. Mõne arvates oli ta mägedes vast liigagi hulljulge. Kuid bussijuhi selja taga istunu, kes nägi kui rahulikult ja kindlakäeliselt ta oma "jalgrattaga" toime tuli, julgeb öelda, et selle bussi ja bussijuhiga läheks pikemalt mõtlemata kasvõi maailma otsa.

NORRA

PORSGRUNN

See oli koht, kus õõbisime. Grenland Folkehogskole on kool, mis suviti türib tube välja. Selles kristliku kallakuga koolis õpivad need, "kes on väsinud". Õppima võivad minna need, kes on lõpetanud gümnaasiumi, kuid näiteks pole kõrgkooli sisse saanud. Aasta jooksul õpitakse eelkõige iseendaga toime tulema ja teistega suhtlema. Lisaks sellele kunste ja tehakse sporti. Vanuse ega rahvuse piiranguid ei ole – läinud aastal oli vanim õpilane keskeas daam, kaks õpilast oli Poolast. Kool on tasuline, kuid näiteks poolakad ei maksnud õppemaksu, vaid töötasid selle asemel koolis ja samas majas asuvas lasteaias.

Hommikusöögil pakuti mitmesuguste vorstide hulgas ühte, mis oli tumepunane, kergelt soolane ja veidi omapärane. Hiljem selgus, et see oli hobuselihast. Hea, et enne ei teadnud, muidu poleks võib olla proovinudki. Norralased peavad seda delikatessiks ja meie omadelegi maitstes hästi.

Majad olid Porsgrunnis nagu nukumajad – väikesed, värvilised ja väga ilusate aedadega.

LOODUS

Mäed, mäed, mäed. Lausa ahhetama paneb. Neist ei saa üle ega ümber. Suu võtab lahti ja hinge lõõb kinni. Nii mõnedki tormasid bussis ühe akna juurest teise juurde, et seda ilu endasse ahmida ja pildile pütida. Mäed oma mastaapsuses ja muinasjutulises ilus kas vaimustavad või ahistavad – igal juhul muljet avaldavad kõigile. Valle asub orus ja nii mõnigi kurtis, et seal tekkis kausis oleku tunne. Et appi, kuidas siit välja saada. Teised arvasid jälle, et ei rõhu ega ahista need mäed sugugi. Kai ei väsinud kadestamast Ingvarit, kes hommikusöögilauas ei pea vaatama põõsaid või naabermaja, vaid näeb päikesekiiri mägedel. Ja hoopis ilusas paigas elab kultuurinõunik Gro – tema maja on viimane teel mägedesse. Mis rääkida eestimaalasest, kui Gro ise ei väsinud oma rõdult avanevat vaadet imetlemast ja näitas oma lemmikkohta, kust loojavas päikeses on näha mitu-mitu mäetippu. (Sellele kohale muide lubas ta vanaduspõlves maja ehitada, et aknast vaadet nautida).

Õnnelikumad said päris mägedesse. Tarald Myrum, Valle volikogu esimees, kutsus oma külalised Jüri ja Peeter Albi mägedesse oma suvilasse. Kui Valle paikneb umbes 300m kõrgusel merepinnast, siis Taraldi mägiõnn maalilise järve kaldal on 900m kõrgusel. Autoga sai

päris kõrgele, kuid viimased paar kilomeetrit läbiti sõrkjooksul. Karastav suplus mägi järves ning väike puhkepaus enne tagasiminekut kulusid marjaks ära. Mägedes hulguvad vabalt lambad, kes sügisel kodudesse tagasi viiakse. Liikumisteed mägedes on märgistatud, sest talvel on seal muidu võimatu orienteeruda. Fotoaparaadiga seda majesteetlikkust, ilu ja sügavust jäädvustada ei saa...

Ja kosk, mida meile näidati ... (sügav ohe, sest fotol pole sellest midagi alles jäänud...)

Kes pole mägedes käinud, pole ka Norras käinud. Nii võtsime meiegi tagasitee Oslosse ette üle mägede. Vahva oli. Eriti "serpentiin". Peaaegu nagu Ameerika mäed, ainult vaade on parem. Seda, et hirmsaks läheb, ei jõudnudki ära oodata. Kui keegi kartis, siis oli ta vait. Ülejäänud nautisid sõitu täiel rinnal. Ja lootsid, et tulevikus ka Trolliteele saaks.

VALLE

Vallamaja meie omaga võrrelda ei saa – sealne on liiga ilus ja uhke. Aga samas hubane ja mugav. Volikogu saalis võib vaadata kunstinäitusi. Mis meiegi üle võiks võtta, on see, et seal jututuba ei peeta – kellel midagi öelda, ütleb seda kõnepuldist. Ja volikogu esimehe tööriistaks on puuhaamer – teadagi milleks.

Kool. Muljetavaldav oli õpetajate tuba, mis meenutas raamatukogusaali – igal õpetajal omaette töölaud, lisaks arvutituba ja kõikvõimalikud õppevahendid. * Tööõpetuse tunnid on poistel ja tüdrukutel koos. Vahet ei tehta meeste ja naiste käsitööl. * Vihmaste ilmade korral on lastel võimalik panna riided kuivama spetsiaalsetesse kuivatuskappidesse ja pärast tunde koju minna kuivade riietega.

Lasteaed. Muljet avaldas väikeste tööpinkidega puutöötuba, kus valmistatakse jõukohaseid esemeid – jällegi poisid-tüdrukud koos. * Välisukse kõrval asetseb käsidušš, millega on sisenedes võimalik porised jalanõud-riided puhtaks uhada. * Alida jutu põhjal eelistavad nad puidust mänguasju-õppevahendeid. Plasträngud ja mikihired rändavad prügikasti. Ja üldse jääb tunne, et kõik, mis tehtud, on lähimõeldud ja inimesekeske.

Vanadekodu ja tervisekeskus – meil pole selline asi rahapuudusel võimalik. Ümber tervisekeskuse on väikesed individuaalmajad, kus elavad vanurid, kes endaga ise toime tulevad, hooldustöötaja käib neil abiks. Tervisekeskuses on kõikvõimalikud seadmed, aparaadid...

Parem, kui ei näeks, ei oskaks kadestada.

Raamatukogu – nagu raamatukogu – raamatud, raamatud. Aga palju kordi rohkem tehnikaga varustatud kui meil. Raamatuid laenutatakse arvutiga. Arvutis on kõik raamatud, mis võimaldab vajaliku kiiresti leida. Interneti kaudu saab suhelda kogu maa raamatukogudega ja nende andmabaasidega. Väga palju on neil videosid ja kassette, mida samuti laenutatakse. Kõik raamatud kiletatakse, mis hoiab raamatu kauem terve ja puhta.

Brokke hüdroelektrijaam ongi see, mis vallale jõukuse annab. Ise lumesulamisveed oskavad nad ära kasutada...

Muuseumikompleks koosneb kolmest osast. Näeme kõik ära ja tänu Kristeli läbi viidud ekskursioonile on meil tõeliselt huvitav. Eriti vahva on Rygnestadi talumuuseum, kus kunagi elas Saatanlik-Osmund. Üks tema vägitegudest oli see, et ta tõi Hispaaniast kaasa lõuendile maalitud kümme kasku. Need on selline haruldus, mida pildistada ei tohi. Aga tema WC-d vaadates käib läbi pea mõte, et küll see kardetud mees pidi pisike olema, kui nii väikese auguga hakkama sai...

Majad on kõik puust. Ka kirikud. Palju on säilitatud vana, eriti taludes. Ja muidugi murukatused! Nii nagu igal pool mujalgi, tundub, et kõik on siin valmis – silma ei hakka pooleliolevad ehitised ega laokil hooned.

Mis oleks Norra ilma trollideta? Ei pääse neist meiegi. Lugudest vähemalt. Kohalikud räägivad ilusat legendi imeilusast trollineust, kes noormehi koopasse meelitas. Temaga kohtunu unustas, kes ta on või kus ta on. Vabaks pääsesid noormehed vaid siis, kui kuulsid kirikukellade helinat. Kes aga nägi neiu saba, see teadis, et temaga ei tohi kaasa minna. Reet ja Kai loodavad viimase hetkeni mõne trolliga kohtuda. Ühe küll leiavad, aga seegi pageb. Trofeeks jääb vaid peotäis habemest ja kõver kepp. Aga kaasa ta neid ei tahtnud. Jüri ütleb neiu le Bjornevasshyttas, et too on nagu troll, kuid neiu ei luba veenduda, kas tal saba on või ei. Kahtlus jääb.

"Setesdalskappleik" oli festival, millest kõik, kes rohkem, kes vähem, osa said võtta. Esimesel õhtul esinesid professionaalsel tasemel viiuldajad ja lauljad, kes esitasid norra folkmuusikat. Tore kogemus oli olla selle rahva seas ja kuulata nende ehtsat rahvamuusikat. Jäi mulje, et norra rahvas tõesti armastab ja hindab oma folkloori. Teisel õhtul toimus samas kultuurikeskuses (veidi suurem kui Kärü rahvamaja saal) tantsuõhtu, kus kõik võisid õppida norra folktaanse. Ja peab ütlema, et meie rahvas vallutas tantsupõranda ja sai valsi- ja polkasammudega päris hästi kõik lood tantsitud...

Uskumatu oli näha, et kuskil üritustel ei müüdnud alkoholi. 25 aastat tagasi olevat alkohol kõikjal vabalt saadaval olnud nagu meil praegu. Siis aga muudeti seadusi, et rahva kultuursust parandada. Uurimuste järgi peab 90% rahvast alkoholivaba seadust õigeks ja ainult 10% mõtleb teisiti. On meilgi, mida õppida.

TVEITETUNSTEMNET

Pühapäev on muidugi tippheik – selle peo pärast sai ju tuldudki. Ilm soosib meid jätkuvalt – nii on pidu Tveitetuneti muuseumi õuel. Ja see on tõesti eriline. Juba meeleolu. Viilimängija on kõrgetasemeline. Lydia ütleb hiljem, et see viilimäng ja need mäed on kokku selline elamus, mille kõrval kahvatub kõik muu. Et kuula nüüd kassetti palju tahad – seda tunnet enam kätte ei saa. Keegi ütleb seal, et kaua ta ometi saeb, aga tegelikult see ei häiri – teda võiks kuulata veelgi. Võimsa mulje jätab ka vana daam, kes laulab saagasid. Tema saabki kultuuriuhinna. Ta on ligi kaheksakümne aastane, aga milline hääl!

Tantsijad ütleavad, et seal esineda oli eriline. Soov oli anda endast kõik – sa justkui tunnetasid, et oled siia Norrasse tulnud oma kultuuri tooma. Ei häirinud seegi, et tantsuplats oli väike ja aukus. Ja vaadata oli ka eriline. Niisugust naeratust tantsijate näol Eestis ei näe! Ja "Põhjamaa" võttis lausa silma märjaks – tundus et kogu Norra on seda "Põhjamaa" laulu täis. Ja oli tunne, et eks me olemegi kõik üks põhjamaa...

Ja kuidas Norra lapsed oskavad kontserti jälgida – ei mingit jooksmist ja karjumist...

Pisut kahju oli, et Norra enda tantsijad seal festivalil ei esinenud. Ja päev oli pisut liiga pikk – osa pealtvaatajaid läks enne lõppu minema. Aga seda südantsoojendavam oli teada, et Gro poeg, 19-aastane noormees, kes hommikul ka proovi vaatas, kiitis, kui hästi meie omad tantsivad. Ja et kui ilusad tantsud need on, nii elavad. Ja lõpetamisel restoranis tänas üks kohalik vanem daam, kes ise rahvatantsuga tegelenud, meie tantsijaid nende ilusa, erilise, võimsa esinemise eest. Meeldejäädv oli seegi, et kontserdi vaheajal pakuti Norra rahvustoitu – hapukooreputru.

Sellele päevale pani punkti rahvuslik õhtu internaadis, kus lauldi eesti ja norra rahvalaule ja tantsiti palju. Tundus, et meie võõrustajad lausa nautisid seda. Rahul olid nii Tarald kui tema abikaasa ja muidu tagasihoidlik Ingvar lõi samuti kaasa.

INIMESED

Norra inimesed on avatud, sõbralikud, naeratavad, lihtsad. Kui lühidalt kokku võtta. Nad ei muretse selle pärast, mida teised neist arvavad. Nad on külalislahked, kuid külalisi võtavad nad kui oma inimesi ega poe nende pärast nahast välja. Ja see ongi tore, sest nendega koos tunned end tõesti nagu kodus. Südame tegi soojaks see, kuidas nad meie lapsi kohtlesid – nagu endi omi. Eriti Kristelit tõsteti kõikjal esile ja kiideti. Ja Kristel tegi meile ekskursioone ning oli teadustajaks ka festivalil – täpselt nagu üks nende seast, ei mingit võõrast olekut.

Küllap on igatühel meenutada midagi südantsoojendavat. Eriti neil, kes õibisid peredes. (Enamus tantsijatest majutati internaati, sest nad soovisid koos olla. Seal oli neil aga täielik luksus – igal tühel oma tuba vannitoa ja WCga).

Laine, Mary ja Reeda majutajaks oli võrratu daam proua Alida, kes ei säästnud aega ega autot näitamaks külalistele kilomeetri kõrgusel lumisel mäetipul asetsevat mägiõnni, viis nad kontserdile ja ei pidanud paljaks olla giidiks koolis, lasteaias ja vanadekodus.

Õnnela ja Arne võõrustajaks oli parmupillimängija Jon Melhus, keda oli võimalus kuulata 1997.a. suvel Simunas. Meeldivaks üllatuseks oli see, kui selgus, et tema abikaasa Siiri on pühapäevakooli õpetaja ja lasteaiakasvataja. Rääkida oli neil paljust. Kitarri saatel lauldi aias vastastikku oma rahvalaule ja vahetati kogemusi.

Ingvar, poissmees nagu ta on, võttis enda juurde viis inimest! Ja ta oli niivõrd omane, et tekkiski tunne, nagu oleksid kodus – käid ringi ja teed, mida tahad. Tema korraldaks ka grillipeo internaadi rahvale. Kai pakkus end küll kõõki appi ja natuke saigi kaasa lüüa, kuid tundus, et sama hästi oleks Ingvar ka üksi hakkama saanud. Norralastega suhtlemisel pole pinget – nad ei püüa iga hinna eest su olemist mugavaks teha, vaid jätavad hingamisruumi.

Kail jäid erilised mälestused kultuurinõunik Grost. Gro on särav ja päikeseline inimene. Ta organiseeris festivale ja meie vastuvõttu. Ja kui siis kõik mööda sai, ja iga normaalne inimene puhata oleks tahtnud, kutsus tema endale hoopis Kai külla. Mingit suhtlemisbarjääri ei tekkinud, kuigi jutu vahele lipsasid nii saksa kui vene keelsed sõnad. Tegelikult mõistsid nad teineteist sõnadetagi. Räägiti kõigest – oma lastest, vanematest, kodust, tööst... Gro tundis siirast huvi kõige vastu, selleni välja, et küsida lehmade nimesid... Lisaks pakkus ta veini, seda kallihinnalisemat, et kaugelt toodud (160km kauguselt!) Ja lõpuks nautisid nad lihtsalt teineteise seltsi, istudes vaikides küünlavalguses ja vaadates mägesid ja orust paistvaid tulesid...

Ja see meie eest hoolitsemine – meid toideti nii hästi, et lõpuks oli tunne, et veered ringi. Internaadi isetäituvast külmkapist unistavad tantsijad edasi – hommikul tühjaks saanud külmkapp oli õhtuks jälle toitu täis. Ja Valles käibis kolm võlusõna – *me oleme Eestist*. Piduudele lasti meid selle peale piletita, samuti anti tasuta juua-süüa.

OSLO

Tegelikult põikasime veel teel sisse Morgendale suusamuuseumisse. Ajapuudusel jäid muuseumikülastused aga põgusaks. Kon Tiki muuseumis tegime tiiru ära, kuid Frami muuseumis piirdusime ükselt vaatamisega. Vigelandi park vajutas mällu justkui pitseri. Ja Holmenkollenist on eredaimad elamused kahtlemata suusasimulaatorist, millega sai kogeda suusahüppe ja kiirlaskumise tunnet. Ning muidugi viimane ja fantastiline elamus – vaade mägedest tuledes säravale öisele Oslole!

KOKKUVÕTTES

Ülivõrdes meeldiv reis oli! Raputas igapäevasusest lahti. Ootamatult muljeterohkegi. Reisiseltskond oli tore ja huumorimeelne. Kui ka bussis magamisest valusate kontidega taheti, et viimane öö laevas võiks olemata olla, siis on see nüüd meelest läinud. Mütsi võiks maha võtta Jüri ees – tema ju vedas seda organiseerimist. Ja kui kõik ka päris sujuvalt ei läinud – ilma Jürita poleks me üldse kuhugi läinud.

AGA TAGASI TAHAKS!

Muljeid jagasid Laine Pruunsild, Mary Tammet, Riina Tüll, Lydia Küla, Õnnela ja Arne Pärnaste, Maiu Talja, Raimo Birnbaum, Auli Kadastik, Piret Lökk, Silvi Sirelpuu, Reet Naaris, Jüri Aavik ja Kai Tamm. Kokku "miks" Kai.

SIIMUNA RAHVAMAJA LAIDUSKOLLEKTIIVIDE TÖÖDEST- TEGEMISTEST MÖÖDUNUD HOOAJAL

Hooaeg 1998/99 oli rahvamaja kollektiividele raske, pingeline ja pikaleveniv. Alustati oktoobris ja lõpetati alles 14. augustil mõisapäeval. Sinna vahele mahtus aga palju-palju treeningtunde, tantsulaagreid, pingelisi ülevaatusi ja toredaid ning meelde jäävaid esinemisi nii kohalikel üritustel kui ka väljaspool. Osa võeti Rakke rahvapeost, Virumaa tantsupeost Vokal, kapellirahvas osales Pärnus toimuvatel ülevabariigilistel rahvamuusikapäevadel, segarühm käis XVI üldtantsupeol ja osales Norras Valle kommunis toimunud folklooripeol. Tahaksin tänada kõiki rahvamaja kollektiive ja nende juhendajaid toreda hooaja eest:

rahvamuusikakollektiivi "Kapell" – juhendaja Eve Sarnet
eakate naisrahvatantsurühma – juhendaja Lehte Sirelpuu
naisansambli – juhendaja Eve Põldmaa

muusikakooli laululapsi – juhendaja
Angela Raik
nais- ja segarahvatantsurühma
Simuna Rahvamaja nimel
Auli Kadastik

Natuke ka uuest algavast hooajast!
Hooaeg 1999/2000 saab olema samuti töö- ja teguderohe. Eesmärgiks tantsurühmadele ja kapellile eelkõige Soome-Eesti tantsupidu ja Viru Säru.

HUVITAVAST ELAMUSEST

Tahaksin teatrihuvilisele lugejale pajatada põnevast kogemusest, mis mulle sel suvel osaks sai. Nii palju, kui end mäletan, olen alati väga huvitatud olnud näitlemisest ja teatritegemisest üldse. Nüüd, rahvamajas töötades ja inimestele huvitava tegevuse otsingutel ning vanameister Heino Kulvere käe all indu juurde saanuna, õpin seda kunsti igal pool, kus võimalik. Koolilastega on olnud väga põnev proovida teatrit teha, ajanappuse tõttu küll on seda vähe teha saanud.

Eestimaal on mitmesuguste harrastajate peale mõeldud, sest Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus ning Eesti Harrastusteatri Liit (EHL) Tallinnas korraldavad väga innukalt teatrilaseid seminare ja kursusi kõigile asjahuvilistele. Need on väga mitmekesised, sisuks näitlejameisterlikkus, režiaalused, lavakõne metoodika, lavastus- ja esinemispraktika, jumestamine, lavakujundus, näidendi analüüs, dramatiseerimise alused jms. Õppejõududeks vanameistrid ja ka praegu tegutsevad professionaalsed lavastajad. Siinkohal nimetan mõned, keda EHL on kutsunud algajatega töötama – Ingo Normet, Aleksander eelmaa, Härmo Saarm, Tõnis Rätsep, Ivo Eensalu, Urmas Allik, Riina Vanhanen, Viive Ernesaks, Kaarel Kilvet jt. Kõik kursused on väga palju õpetanud. Suveti korraldatakse Eesti Näitejuhtide Trupile, kuhu võivad astuda kõik näitejuhtimist õppivad inimesed rahvateatritest kuni harrastus-kooliteatriteni välja, suvekoole. Sel aastal toimus juulis 9-päevane suvekool Rõuge vallas Viitina mõisas. Õppejõududeks olid lavastaja Kaarel Kilvet, muusikaline kujundaja Peeter Kononov, kunstnik Hardi Volmer, kursuste läbiviija Viivi Metslaid ja organisaator Vendo Peebo. Õppuste teemad: 1. hingamine ja hää, 2. näitleja psühhotreening, 3. vabaõhulavastuse kujundamine, 4. lavastuse muusikaline kujundus, 5. näidendi analüüs ja režii, 6. näitlejameisterlikkus ja praktiline esinemine, 7. lavastaja praktika.

Suvekooli läbiv teema ja lõppeesmärk oli vabaõhulavastus J. Jaiki – K. Kilveti "Kaarnakivi", mis oli pühendatud Juhan Jaigi 100. sünniaastapäevale.

Kohale tuli 40 näitejuhti üle Eesti.

Üldiseks teadmiseks – Eestis on kokku üldse ~800 harrastusteatrigruppi, paljud neist tegelevad nõ "oma lõbuks" ja ei sea eesmärgiks maakondlikel ülevaatusel osalemist. Seega teab rahvas vaid neid truppe, kes üksteisega võistlevad ja mingeid kohti üritavad saavutada. Seetõttu jääb varjatuks tagasihoidlikumate truppide tegevus, kuid nad on olemas ja tegutsevad tõepoolest rõõmuks nii endale kui teistele ning nendegi seas on päris andekaid harrastuslavastajaid ja –näitlejaid.

Suvekool on üks väheseid võimalusi, kus sellised inimesed kokku saavad, et kogemusi vahetada ja koos töötada.

Selline ühest küljest pingeline, teisalt väga huvitav töö professionaalide käe all annab imelisi tulemusi. Ka kõige pelglikumad, sisemiste probleemidega võitlevad inimesed muutuvad suvekooli jooksul lausa silmaga nähtavalt. Eks ole ju näitekunst tegelikult psühhoteraapia, kui sellesse õigesti suhtuda. Eneseületamine ja eneseanalüüs ning komplekside enda kasuks pööramine – need on peamised tööriistad näitlejatöös.

Olete ehk tähele pannud, et näitekunsti harrastajad on enamuses meeldivad suhtlejad ja sügavutimõtlejad inimesed.

Jagan oma elamusi teatrihuvilisele lugejale tegelikult ka sel põhjusel, et teavitada võimalustest, mida pakub eelnimetatud asutus. Paljudest algkursustest võivad osa võtta kõik inimesed, ka need, kel kogemusi pole. Selleks, et sarnaseid kursusi meie kandis korraldada, on vaja palju raha. Paremini aga end pealinnas tuulutamas käia ja puutuda kokku endasuguste inimestega üle kogu vabariigi.

Infot kursuste kohta saab küsida meie valla rahvamajadest. Palun mõelda ka selle üle, kas tahaksite teatrit teha siinsamas oma vallas, mis pakuks kõigile toredat tegevust ja vaheldust.

Tegijail juhtub mõndagi, kes aga midagi ei tee, temal ei juhtu ka midagi!

Aitäh, et lugesid!

Õnnela Pärnaste

Nagu me mäletame, kuulutati 8. oktoobril 1998 Tallinna Linnahallis avatuks rahvusvaheline eakate inimeste aasta ning eakate aasta patrooniks valiti Eesti Vabariigi president Lennart Meri.

Seoses eakate inimeste aastaga korraldasid president ja proua Helle Meri 29. juunil vastuvõtu Kadriorus 250 Eestimaa aktiivsemale pensionäri. See oli Vabariigi Presidendi austusavaldus vanematele inimestele. Meie vallast käis vastuvõtul proua Laine Pruunsild, kes oli esitatud nii Avanduse Vallavalitsuse, kui ka Lääne-Virumaa Pensionäride Ühenduse poolt.

Kõikidele meie valla eakatele inimestele – olge terved, optimistlikud, õnnelikud nii rahvusvahelisel eakate aastal kui ka edaspidi.

Silvi Sirelpuu, sotsiaalnõunik

KÄRU LASTELAAGER '99

5.-8.augustini toimus Kärus nüüd juba III pühapäevakooli lastelaager, kuhu oli kokku tulnud 50 last Väike-Maarja ja Simuna kihelkonnast.

Selle aasta laager erines varasematest, kuna ta toimus kahes vahetuses – 4.-9.-aastased I vahetuses ja 10.-15.-aastased II vahetuses.

Meile tulid appi õpetajad Jõhivist ja Tallinnast.

Sellest, kui tore ja õpetlik tänavune laager oli, teavad vaid need, kes ise selles osalesid. Laagri teemaks oli igavene elu. Päevi sisustas tihe tegevus – toimusid piiblitunnid, maastikumängud, spordimängud ja ujumine ning lõkkeõhtud. Lõkkeõhtutel said kõik proovida oma esinemisjulgust vabalaval. Oli ka väga andekaid ülesastumisi.

Lisaks eelnevale oli lastel võimalus valida erinevate huvialaringide vahel: kokaring, laulu- ja näitering, ajakirjandusring ja meisterdamisring.

Laager sai teoks tänu aitajatele: Soome Misjonitühing "Rahu Sõna", Väike-Maarja "Edu" kauplus, Väike-Maarja ühistu "Meier", "Liaani" äri ja perekond Aavik. Suur tänu, et investeerisite lastesse!

Kõik lapsed on oodatud sügisel algavatesse pühapäevakoolidesse Simunas, Kärus ja Väike-Maarjas.

Infot saab telefonidel 61 956 (Kaja Teder) ja 94 151 (Önnela Pärnaste).

Kaja Teder ja Önnela Pärnaste

KÄRUVESKI XV MÄNGUD

21.augustil toimu oli juubelihõnguline. Sestap võtsid pikkuse järgi rivvi ka need, kes olid 1980.aastal esimeste mängude osalised. Mõni neist on vahepealse 19 aasta jooksul enda pikkuse kahekordseks kasvatanud. Lipuga silkasid kunagised ja praegused lapsed. Lusti jagus kõigile. Hoota kauguses tekkis hasart, kui sai võistelda venna, õe või hoopis isaga. Oma tulemust tahtsid parandada kõik – paarikümneaastased "veteranid" ja tänased teismelised. Korraldajatele teeb rõõmu, kui mõni laps asjatundliku nõuande peale lisab sentimeetreid oma hüpetele, tõukab paremini kuuli või on täpsem. 730m jooks – just nii pikk on ring ümber kalakasvatuse tiikide – paneb proovile nii keha kui vaimu vastupidamise. Meil jooksid selle lõpuni 5-aastased Ly-Andra ja Vergo (esialgu Marjo käekõrval), kuueaastane Marilii, seitsmene Kätlin ja mitmed 8-11-aastased. Võisteldi veel kuulitõukes, palliviskes, kõrgushüppes, täpsusviskes ja 60m jooksus. Igatüüpi andis oma parima. Kohal oli 21 last vanuses 2-15. Täiskasvanuid, kes vähemalt ühe ala kaasa tegid, oli 14. Diplom ja medal tuli ju välja teenida! Meeli, Viive ja Maive olid publikuks, Önnela ja Maiu kohtunikeks, Tarmo, Ardo, Iti, Jutta, Sirje ja Jüri nii korraldajad, kohtunikud kui osavõtjad. OÜ Ivax võimaldab lahkelt meil mängu korraldada ja kstitab kalaga. Esimest korda oli meil sponsor ka väljastpoolt – "Orbit". Lastele jagati natsi ja pandi eripreemiatega välja 3 särki ja 5 mütsi. Särki said Robert, Laura ja Immo; mütsi kõigil viimasel viiel aastal tublilt osalenud Veljo, Raigo, Martti, Kätlin ja Ly-Andra. Haigru ja hundinuiade motiiviga medali ja diplomi sai igatüüpi.

Tegime lõket ja sõime võileibu.

Loodame väga, et täna lastel on Käruveski mängudest kord sama soojad mälestused kui neil, kes aastal 1980 neid mängu alustasid.

Sirje Aavik

SUVEKIRI

Kärulaagrilapsed

OMAVALITSEJAD TEGID SPORTI

Sellesuvine omavalitsejate spordipäev peeti Käsmus. Osavõtt oli kesine – esindatud oli 7 omavalitsust.

Tähtis pole mitte võit, vaid osavõtt, leidis Avanduse vallavanem Jüri ja hakkas mõttekaaslaselt otsima. Leidiski mõned – vallasekretär Ahti, majandusnõunik Mart, raamatupidaja Reet, bussijuht Ants, kantsleitoetaja Kai. Lisaks saadi üks abikaasa – Sirje, neli tütar – Signe, Mariann, Marit ja Grete ning üks õepoeg – Karl (kellest vaid kaks esimest võistkonna eest väljas said olla). Nii sai kokku väike, kuid vapper võistkond, kelle võistlustahe ületas kaugelt sportlikud võimed. Sellest asjaolust ei lastud end häirida ja võisteldi kõigil aladel. Tuju ei langenud ka sellest, et enamasti kuulus meile auväärne viimane koht. Ega me mõisa peale mängi, meil on mõis olemas, tuleb Reet meelde. Loobumusvõitu ei andnud me ühelgi alal. Mis sellest, et pendelteatejooksus Reet kahte vahetust jooksis ja kõietõukamises meid lihtsalt massiga löödi (meie kaalu arvestades oleks meil julgelt üks-kaks võistlejat lisaks võinud olla). Selle eest oli meie võistkond kõieveos kõige innukam kaasaelaja ning need, kes tänu meile võitsid, lubasid pool punkti meile. (Mida kohtunik kahjuks ei teadnud). Tänu tublile osalemisele jäime lõpuks 6.kohale (mis teatavasti on punktikoht). Ja päris auhindadeta me ei jäänud – vallasekretäride õllepurgiviskamises sai III koha meie Ahti. Kaks diplomit sai meie noorim osaleja Grete ning ka Mariann ja Marit olid auhindu väärt. Ei tea, kuidas teistega oli, kuid Reet ja Kai käisid mitu päeva ringi nagu puunukud ja lugesid veel nädal hiljem sinikaid kokku. Aga kui veel võistlema tuleks minna – läheks ikka!

LÄÄNE-VIRU MAAKONNA 5.INVAPÄEV

19.augustil toimus Toolse lastelaagris 5.invapäev. Ka meie valla invaliidid ja pensionärid võtsid sellest osa.

Külakosti invapäeva osalistele töid Ervin Lillepea ja Tõnu Aav, samuti said kõik osavõtjad ise võimaluse esineda.

Meie poolt esines Maie Danilas toreda Eino Baskini parodeerimisega.

Peale invapäeva lõpetamist käisime veel ka Toolse linnuse varemeid vaatamas. Sealses rannas proovis julge harrasmees ka veemõnuda ära.

Õnnitleme!

Tervist nii palju, et terve sa oleks,
jõudu nii palju, et puudu ei tuleks,
õnne nii palju, et õnnelik oleks!

93

Aliide Toover

30.09.1906

80

Ella Kruusamägi

09.09.1919

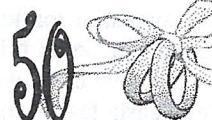
60

Vallut Roosna

13.09.1939

Möödunud aastate ahel
Teile kullase tähtpäeva tõi.
Küllap tööde ja murede vahel
õnnele-rõõmule ruumigi jäi.

Ada ja Heino Ever'i

abielu registreeriti 27.06.1949 Salla vallas, 3.07.1949
peeti laulatus ja leer.

22. augustil a.d. tähistasid nad kuldpulmi ja kuldleeri.

Õnnitleme ja soovime veel pikki ühiseid aastaid!

Käsi käes te käinud kaua, Et ka tulevastel teedel
kahekesi kõrvu kõndind rõõm ei lõpeks,
kergejalgselt kevadteedel, laul ei lakkaks,
särasilmi suveteedel, saatjaks olgu soojad tuuled,
hõbedase tähiseni. päike paistku teie päevis!

Sirje ja Gari Rasik

Õnnitleme hõbepulmade puhul!

Avanduse Vallavalitsus

JUMALATEENISTUSED

05. septembril kell 13.00
12. septembril kell 12.00
19. septembril kell 13.00
26. septembril kell 12.00
Koguduse vaimulik Tauno Teder,
tel. 61 956
Kogudusemaja Allika 3, tel. 37 296

TÄNUAVALDUS

Täname südamest Avanduse
Vallavalitsust, kõiki sõpru,
tuttavaid ja lähedasi õnnitluste,
kingituste ja lillesülemite eest
meie pere juubelitähtpäevade
puhul.

Ada ja Heino Ever

TÄNUAVALDUS

Südamlik tänu kõigile sugulastele, naabritele
ja tuttavatele, kes abistasid meie kalli
abikaasa, ema ja vanaema **MEIDA
KALVET**'i muldasängitamisel ja kaunistasid
kalmu rohkete lilled ja pargadega.

Leinajad abikaasa, lapsed ja lapselapsed

**KOOLIMINEV POISS VAJAB
KIRJUTUSLAUDA.
KES SAAB AIDATA, HELISTAGE
TEL. 37 330 LÄLL**

AVANDUSE VALLAVALITSUSEST JA
LAEKVERE TÕ SIMUNA
KAUPLUSEST ON VÕIMALIK OSTA
HEINO ROSSI RAAMATUT
"AVANDUSE MÕIS"
HIND 30.- KROONI

HEA SÕBER!

Kui su kapid on pungil asjadest, mida sinu pere enam ei kanna ega
kasuta, aga äraviskamiseks on nad liiga head, mõtle selle peale, et keegi
võib neid vajada!

Sorteeri oma kapid ja too kasutult seisvad riided, jalanõud,
mänguasjad, raamatud, kotid jm. hiljemalt 13.septembriks Simuna
kultuurimajja.

Korraldame esmaspäeval 13.septembril kell 10.00-12.00 kolmanda
heategevuslaada, kus igaüks võib valida, mis tal vaja.

KAUBAD TASUTA. IGALE EALE.

Info tel. 219 Silvi ja 217 Auli

Avanduse Vallavalitsus

SIMUNA PÕHIKOOI

AKTUS

1. SEPTEMBRIL

KELL 9.00

KOOI SÖÖKLAS

KÄRU ALGKOOI

PIDULIK AKTUS

1. SEPTEMBRIL

KELL 11.00

SIMUNA MUUSIKAKOOI

AVAAKTUS

1. SEPTEMBRIL

KELL 15.00

MUUSIKAKOOI SAALIS